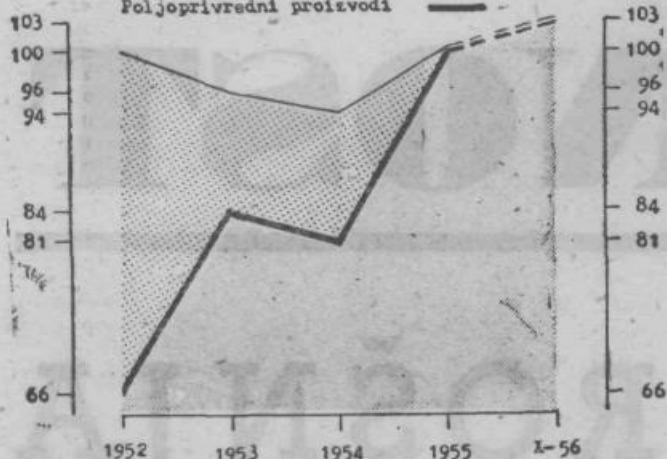

CENE NA DROBNO

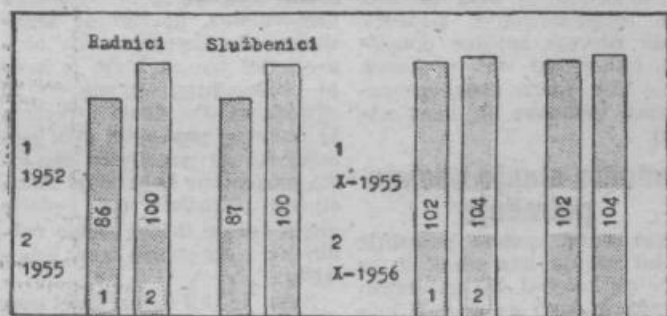
Industrijski proizvodi

Poljoprivredni proizvodi

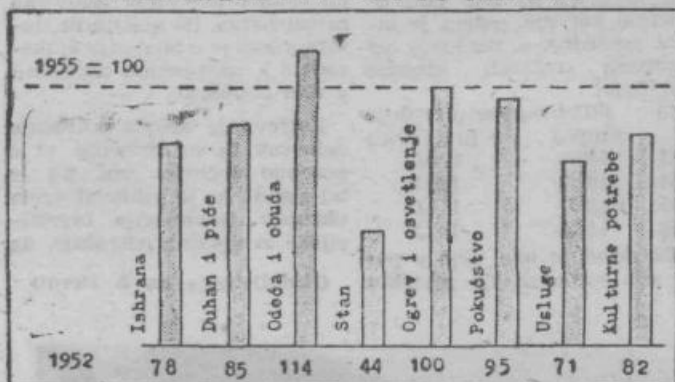
Cene industrijskih izdelkov tretjino nižje kakor lani. V se od leta 1952 niso bistveno zadnjem letu dni niso spremenile. Popolnoma drugače je s cenami kmetijskih pridelkov. Leta 1952 so bile za

ŽIVLJENJSKI STROŠKI

V uslužbenški družini so oktobru letos višji za 2 točki. skupni življenjski stroški porasli. Njihov indeks je bil leta 1952 le 86 proti 100 v letu 1955. V oktobru 1955 je bil indeks 102, medtem ko je v

ŽIVLJENJSKI STROŠKI PO NAMENU

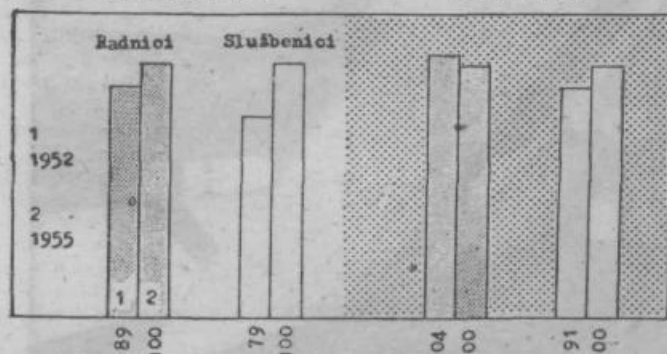

Najbolj so se povečali v zadnjih 4 letih stroški za stanovanje, usluge in prehrano. Stroški za tobak in pijačo, za kulturne potrebe in pohištvo so se nekoliko manj povečali, zmanjšali pa so se stroški za obleko in obutev (predvsem zato, ker so cene tekstila nižje kakor leta 1952).

NOMINALNA IN REALNA PLAČA

NOMINALNA PLAČA

REALNA PLAČA

Nominalna plača delavske družine (denarni znesek plače) je neznatno porasla od leta 1952 do leta 1955. Realna plača (količina blaga in uslug, ki jih je mogoče dobiti za plačo se je v istem razdobju nekoliko znižala (za 4 točke), ker

so se povečali življenjski stroški. Nominalna plača uslužbenke družine je v teh 4 letih porasla za nekaj več kakor pri delavski družini in je zato tudi realna plača nekaj višja, kljub povečanju življenjskih stroškov.

Osebna potrošnja

(Nadaljevanje s 1. strani)

bi to zniževanje zaustavili. Ti ukrepi so bili formulirani kot stabilizacija v gospodarstvu in tržišča in, so kakor je znano, dali določene pozitivne rezultate v letošnjem letu. Tržne ugodnosti za proizvajalce in blagovne lastnike so začele izostajati. Njim in njihovemu dotedanjemu monopolu je trg začel kazati drug, nasprotni obraz. Posebno industrijski proizvodnji. Cene so začele dobivati mirnejši tok z neznatnim porastom. Ta porast je bil mnogo bolj pohleven kakor v prejšnjem razdobju. Težnja po stabiliziranju odno-

sov v gospodarstvu se je izrazila tudi s stabiliziranjem življenjskega standarda.

Toda stabilizacija življenjskega standarda na nižji ravni, ki je za mestno prebivalstvo nižja za približno 5 odstotkov.

To bi približno bil naš izhodni splošni start za nadaljnje gibanje. Poglejmo tudi nekoliko поблиže to sliko sedanjosti osebne potrošnje.

Osebna potrošnja hrane in industrijskega blaga

Poglejmo najprej nekaj dejstev o potrošnji hrane od leta 1953 do 1956:

Vrsta hrane	1953	1954	1955	1956
Zito kg	222	217	218	226
Riž kg	0,7	1,0	1,6	2,6
Meso in ribe	23,0	23,0	23,9	22,6
Maščobe	8,0	8,3	9,6	9,8
Sladkor	8,0	9,0	10,8	11,2
Mleko	100,0	97,0	115,0	104,0
Jajca kos	45,0	42,0	53,0	55,0
Krompir kg	68,0	64,0	60,0	64,0
Fižol	6,0	8,0	8,6	8,5
Druge vrtnine	68,0	54,0	82,0	82,0
Sadje	61,0	33,0	37,0	25,0

Bolj ali manj je potrošnja hrane na prebivalca ostala zadnja leta enaka. Ugotovimo lahko le majhne spremembe. Po eni strani kaže potrošnja žita težnjo povečanja. To je neugodna stran. Prav tako neugodna stran je nizka potrošnja živinorejskih izdelkov, mesa, mleka, jajc. Nadalje je potrošnja sadja in vrtnin zelo spremenljiva

Kar se tiče kaloričnosti, prehrana ni zadovoljiva. Navedeni podatki pa kažejo tudi na neugodno sestavo hrane. Glavno množino kalorij dobavlja hrana rastlinskega porekla, največ iz žita. To samo je vir dveh tretjin naših potreb po kalorijah.

Poglejmo sedaj gibanje potrošnje industrijskega blaga.

Potrošnja na prebivalca in leto

Vrsta izdelka	Razdobje 1954-1950	Razdobje 1948-1950	Leta 1954	1955	1956
Bombažne tkanine m ²	10,3	4,7	7,2	7,4	7,4
Volnene tkanine m ²	1,3	0,94	1,3	1,3	1,5
Svilene tkanine m ²	0,5	0,2	0,6	0,6	0,7
Usnjena obutev par	0,66	0,53	0,55	0,58	0,66
Premog* ton	0,26	0,27	0,40	0,46	0,46
Posoda kg	0,40	0,18	0,20	0,29	0,25
Milo kg	0,9	0,9	1,2	1,4	1,5
Tobačni izdelki kg	1,3	0,73	0,9	0,9	0,9
električna energija na gospodinjstvo kWh	13,2	16,5	22,9	26,7	33,3

*na enega mestnega prebivalca

Navedli smo tukaj samo nekatere najvažnejše izdelke. Težnja, ki jo ti podatki kažejo, je nasprotna težnja, ki smo jo ugotovili pri prehrani. Potrošnja industrijskega blaga se povečuje. Od leta 1953 se položaj stalno izboljšuje. Razen drugega raste tudi potrošnja trajno potrošnih dobrin — radijskih aparatov, pohištva, dvokoles, zatem električnih aparatov za gospodinjstvo itd. Razvoj industrije tu že kaže svoj učinek.

In dejansko: povečanje naših skladov osebne potrošnje temelji na povečanju industrijske proizvodnje za široko potrošnjo. Delno se stvar še izboljšuje tudi z uvozom. Skupni obseg skladov za osebno potrošnjo je bil leta 1955 v primerjavi z letom 1953 večji za približno 35 odstotkov. Sklad hrane pa je bil večji samo za 7 odstotkov. Tako je bilo po-

večanje ponudbe blaga za osebno potrošnjo povečanje ponudbe industrijskih izdelkov, ne pa prehrane. Ta je bila so razmerno, posebno glede živinorejskih izdelkov in sadja, čedalje manjša glede na porast prebivalstva in potreb. Velik uvoz hrane je zmogel nadomestiti samo primanjkljaje žita in nekoliko razširiti ponudbo takih pridelkov, kakor so riž in južno sadje.

Tako stanje je imelo tudi to posledico, da je postajal pritisk na trgu s hrano večji, cene pa so šle navzgor. Ponudba in povpraševanje po industrijskih izdelkih, zato tudi gibanje tržnih cen sta kazala znake stabilnosti. Toda tudi ta stabilnost je na osnovi nizke realne potrošnje, nizkega nivoja realnih plač delavcev in uslužbencev, posebno kvalificiranih in visokokvalificiranih. Zato ne moremo biti za-

dovoljni s potrošnjo industrijskih izdelkov na prebivalca. V tem pogledu zaostajamo ne samo za razvitimi državami Evrope, temveč tudi za splošnim evropskim povprečjem.

Zakaj moramo povečati osebno potrošnjo

Poudarili smo, da je v naših razmerah osebna potrošnja delovnih ljudi tako družbeno politično kakor ekonomsko vprašanje.

Nizka osebna potrošnja nasprotuje samemu našemu družbenemu sistemu. Družbena lastnina nad sredstvi za proizvodnjo, zato pa tudi nad samim proizvodom, normalno pomeni, da ta proizvod tudi čimprej priti do izraza, kadar da ob koncu služi potrebam človeka, njegovemu osebnemu in družbenemu življenjskemu standardu. Ta zakonitost mora prej priti do izraza, kadar predstavlja ta družbena lastnina take odnose, v katerih sam proizvajalec neposredno, po družbenih organih, upravlja proizvodnjo in akumulacijo. Delavsko samoupravljanje, razvito v sistem komun in drugih družbenih organov, brezpogojno zahteva, da delovni človek otipljivo občuti svoj novi položaj, torej tudi v razvoju osebne potrošnje.

Samo tako njegovo delo in njegova proizvodnja kažeta stvarno svoj smoter, — tisti smoter, ki ga po naravi imata v socialistični družbi, čeprav ta še vedno prehaja skozi prve faze svojega porajanja. Podrejanje proizvodnje potrošnji po konkretni realizaciji v povečanju osebne potrošnje daje svoj pečat in smisel samemu delavskemu svetu in komuni. Kako naj drugače pride do izraza materialni interes proizvajalca, da razvije proizvodne sile in dviga delovno produktivnost, če ne bi realno občutil plodove svoje družbene akcije kot proizvajalec in kot državljan z vrsto odgovornih ekonomskih in družbenih funkcij? Ves naš družbeni sistem pa gradimo na teh osnovah — na funkcijah proizvajalca in na neposrednosti zveze njegovih družbenih interesov. Praktično to pomeni: večji realni zaslužek z dohodkom, ki ga dobiva na delovnem mestu — po delu; večji viri potrošnje, ki jih razvija z usmerjanjem raznih skladov v komuni. Naš družbeni sistem torej ni združljiv s stanjem, v katerem bi proizvodnja in akumulacija rasti, osebna potrošnja pa bi stagnirala. Nasprotno. Obračanje proizvodnje po potrebah človeka neposredno, usklajevanje akumulacije s porastom osebne in splošne potrošnje držav, ba dalo močan impuls razvoju naših proizvodnih sil in samega socialističnega družbenega sistema. O tem vpraš, je mnogo govora v delih tovariša Kardelja kakor tudi v članku tovariša Mijalka Todoroviča, ki je bil objavljen v letošnji 8.-9. številki. »Naše stvarnost«.

Nizka osebna potrošnja delovnega človeka pa ni niti e-

(Nadaljevanje na 3. strani)